

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
ضیا کولک آلپ

پیل - ۱ صائی - ۲۳
نسخه‌سی ۱۰ فروشدر

اداره خانه‌سی

دیاربکر

حکومت داتره‌سند

ولایت مطبعه‌سی

تلفرافه : دیاربکر

کوچوک مجموعه

کوچوک مجموعه

۱۳۴۰

۱۹۲۲-۲۳۸

هفته‌ده برچیقار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعه‌در

۱۸ رجب سنه ۳۴۱

پازار ایرتسی

۵ مارت سنه ۳۳۹

تورکار ، بوکون بوسجیه سایه .
درکه دمورانیك تشکیلاته صاحب ملی
دوات وجوده کنیرمیلدیلر .

عبدالحید درنده همومی ایشلرد
بحث اولوندهجه ، اکثر آداملر (نهه کرک
دیردی .) ایل ایچین یانمه ناره ، یا
چوبوغنی صفایاکی آرا (لایقیردی
اوزمانکی ذهنیک بلینج برزجانیدر . بوکون
بالطاسه فلاکتی یاقینان کورن ولایتلر
خاقتنده ملی تسانک نهدیک اولدنی و
برصورتده آکلاشیامشار . بذاعلیه ،
تورکیا ، تمامیه خلق طرفدن ادا
اولونور بر خاق حکومتی وجوده کنیر
بر طرفدن ملی مفکوره بی دویان و باش
فردلرینه ، دیگر جهندزده ملی فلا
بوتون دهشتلر . کوروب عمنوی نو
اویقو . ندن تمامیه اویانان عضولرینه بل باغاید
ضیا کولک آلب

اقتصادیات :

اقتصادی انقلاب ایچی

ناصل چالیشمالی بز ؟

عصری دولت ، بوکون صنایع

قونلی اولدنی کوروبورز . تورک ملنک
ایین برایتقباله مالک اولمسی ، فردلری ایچنده
همومچاق روحنک قونلی بواومسی سایه . ندهدر .
برمانده همومچاق روحی ناصیل وجوده
کلیر ؟ . تارکدن صوکرکی فلاکتلرین
کوردی که بوررح بالطاسه ملی فلاکتلردن
دوزار . بوکون فلاکتلر اوضاماش بر
مانده فردلر . اکثرله خصوصه سچیدلر ؟
یعنی هرشدن اول یافردی منفعللری یاخود
فردی احتیاجلری و منفعللری ایچین
چالیشیرلر . بوملت ، بدنیر بوکون بر
فلاکت اوضارسه ، فردلرینک روحنده
بوکون بدکشمه حصوله کلیر . اولجا ،
همومی ایشلره هیچ علاقه بسله مدین یاخود
بوایشلره یالغز منفعت ، حربه لک و نفاخر
سائقلرله مشغول اولان فردلر ، شیمدی
تمامیه حسی و منفعتسز اولورق همومی ایشلره
بوکون و صمیمی برعلاقه دویارلر . ره وال
ملاقبیلر باغلایهرق سسور معاهده سیه
و آنادو اولک ، استانبولک و تراکیانک اشغالیله
تمامیه میدانه چیقان عایم زده کی دهشتلی
اوروسه قصدی بر جوق فردلرک اویانمسه
سبب اولدی . ملی فلاکتلرک تاثیرله بر طرفدن
قلبلرده صمیمی مفکوره دوزار کن ، دیگر
جهندنده روحلرده همومچاق سچیمسی
اویانغه بانلاری .

بر دولت دیکدر . او حالده . یکی تورکیا
عصری بر دولت اولی ایچین اول امرده
ملی بر صنایع مالک اولی چالیشمالیدر .
ملکتمزده بویوک صنایع وجود کتیرملک
ایچین ناصل حرکت اجتماعی ؟ آوروپاک
اک سوک واک ترقی فبائی در حال اقتباس
ایمک مجبورینده بولونان یکی تورکیا
ملکتمده بویوک صنایع تشکیلی ایچین
فرلرک روحنده کنیدلکندز نشئت خاصه ملک
دوغمنی بکلمه من . ملی بر حله ایله
عسکرلکده آوروپا به بنده بکمزکی صنایعده
در حال اولره اولاشمه من لازمدرهمده
ندرجی بر تکالک مرحله لری تقیب
ایتمه بک . آوروپاک اصول فی زقیارندن
استفاده ایله ایش باشلاملی بز . مثلاً حرکتمز
هبدش الکتریق جیاق اولالیدر . ملکتمزی
- سولندن استفاده ایلمه بک - بویوک بر
الکترین شبکه ای ایچینه آلملی بز . آوروپا
عسکرلکلی بوتون ایچمه لکیمه اوکره نوب
تطبیق ایلمه یلن نورک خاقی . صنایع داک
یکی کشف لری و اختراعلری اوکره نوب تطبیق
ایلمه یلر فقط . عسکرلک بوردمنه فرلرک
تشبیه کیردی . دولتمک تشبیه کیردی .
طباغتمزده عسکرلکدن قلداری کسکدر
لاکین . برده دولت طرفندن وطنتمز

کتیرلیدی . او حالده . بویوک صنایعک بوتون
شعبه لری ملکتمزده ادخال ایلمه بکده آنجق
دولت اوله بایر تورک . دولتی ده . سنحصل
بر روات اولی اقتدار فی حائزدر . ذالاً
تورکار طبعاً دولتمجیدرلر . هر تجددک
هرزقیلک باشلامه فی دولتمز بکدرلر .
حتی . تورکیاده انقلابلری بیه دولت یالره
عین زمانده زقی به دوشمان اولاز عصرلره
دائم مجرله ایلمه دولت اولمدر و انعام
دولتمک اقتصادی یشلرده صلاحیت دار اولمسی
ایچین . ابتدا کیندیر بک (اقتصادی
دولت) مابقیه کیرمه منی لازمدر بویوک
ایچینده . بوتون دولت رجله لره مأمورلرک
نام معنایله اقتصاد بانیجی اولمسی شرطدر .
مأمورلری بوقطه نظر دن انتخاب ایلمه
بر دولت . بویوک بر شرکت کیردر .
برکون بودجه اعتباریلر بوقارساندن داها
بویوک خصوصی مشر مشر وارددر
هرایشری مأمورلری طرفدن لازم کلمه
صورتده ایضا اولو فتمدر . چونکه
بومأمورلر اقتصادی مأمورلردر . دولتمز
بویوله کیرمکده ملکتمزده اخلاقی بر خرمتمده
ایف ایتمش اولور . زیاده . وطنتمزده - بویوک
لافورلرک مرکب . یکی محنتکده صنایعک
تشکلمده . مایع اولمش اولور . آوروپا

آراستنده ایکی سیستم دها واردر .
بونلر ، تملرك دواتله مقشبت آراستنده
اشتراکی اساسنه مستندر .

بونلرك برنجیسه (مشترك المنفعة ره ژی)

نامی ویریلیر . بوسیستم ، موجود ،
سیستمه تملرك اك ایسیدر . چونكه ، دواته
یاخود لوا ایله ناحیه به ایستته نیان تملری
تأمین ایتمکله زار ، بوشخص مغویاری
ایتملرك فی اداره سندنزده آزاده قیلار .
بوکا مشترك المنفعة دینیلر ، مقشبتك منفعت
اشتراکندن دولیار ، مأمورلرله
همه لركده تمقنه تملرك ایستامی ، وفقیات
ایچین فائده لیدر .

(۴) ره ژی ایله امتیاز آراستنده کی
ایکجه سیستم سستمده (الزام) اصولدر .
بوسیستم مملکت نوزده چوق قولانیامقده در
اعشار وساز رسومك تحصیلی بیلر ملزسه
حواله ایتمك صورتنده وقوع بولمده در .
بوخصوصده کی الزام اصولك مملکت نوزده
بو بوك ضررلری کورولمشدر . رسومك
تحصیل دوغورودن دوغروبیه مأمورلر
واسطه بیلر اجرا اولونمالدر ؟

مملکت نوزده بودورت سیستمك تطبیقه
اقتصادی حیات نوزده بو بوك براتقلاب وجوده
کنیر بیلر . مثلاً ، پوسته و تفراف و غیرت

(قایتالیست) آدی ویریلن بوسنك نه جان
برزمه اولدنی صاح قونغه رانسارنده کی
احتراسار برك میدانر چیمه سیله تمام بیلر
آکلا شیلر ادبی ؟

بوگون اورویا ایچیرپالیزی فردی
قایتالیزمه استناد ایسیرور . بز ، دولت
قایتالیزی سیستمی قبول ایستامک ،
قایتالیست نام بیلر آج کوزاو ویریتچی ر
طائفه نك مملکت نوزده وجوده کلمه منه مانع
اولورز .

دولت ، یاخود اونك جزئری اولان
لوا ناحیه مجلسلری اقتصادی برتش بیه
لزوم کوردکلری زمان ، شودورت طرزدن
رینه قول ایدرار :

(۱) بو طرزلرك الكسادیه ، دوانك
دوغورودن دوغروبیه کندی مأمورلری
واسطه بیلر ایشی اداره ایتمه سیدر . بو طرزده
(ره ژی) اصولی دینیلیر . مملکت نوزده ،
پوسته و تفراف اداره می بوکا مثالدر .

(۲) دولت ، بوتش بیه بالذات کندی
کیریشمزه ، بونی خصوصی بره مقشبت
تودیع ایدر . بو طرزده (امتیاز) آده
ویریلیر . شهنشوفر امتیازلری بوکا
مثالدر .

(۳) ره ژی سیستم بیلر امتیاز سیستمی .

مهمومی سی کی بر الکتریک مدیت مهمومی سی ده
تشکیل ایدیه من می ؟ عالمی تاغراف نالریله
احاطه ایدن دولت ، عمومی بر الکتریک
تشکیلاتیله وطنیزده معجزوی برشیکه
حصوله کتیر معنی ؟ فی الحقیقه ، کو باری یله
الکتریکه نئور اتمک ، اوردیزده فی بر
معجزه کی تاقی اولونه قدر ، هر تورلو
ماتریلری استیلوزیقله ، بخارله ، الکتریکه
ایشله تمک مملکتیز ایچین مکندر . بواشار
ایچینده اوروللی حریص قایده ایستلر
کله یینی بکله یه جکر ؟

ضیا کوله آلب

حکایه :

— بولونمش مکتوب —

هنوز متارکه اولمشدی . روسیه دن
ضابط ، عسکر ایرلری هفته ده ، آید
برر قانله کلبوردی .

بولنلری نماشایندکجه ، اوکونلرک
درین بوشاقی ، صیرتن آبی معاشی
دویار متاثر اولوردن . واضطراله دولو
کونلرک رنجه ایدی ، چارشیده برمدوشن
ملوی رنگده برظرف بولدم ، حایده ییلم

هانلی مهلهده ساکن جبل افندی اسکنده
برخاله یازلمشدی . طرفی آچدم . و او قودم
اوزماندنبری اومکتوبی بر اعتنا ایله
صافلامشدم . یانه دولو برقابک فورانیله
یازیلان اویازلاری صاحبندن مساعدده
آله مقسرن نشر ایسیورم . معنایه او بو کون
بوراده می صاغمی ییلمه بورم ؟ حلی برتردد
ایچنده باشی دوشن او بو بولک مأبوس
حیایه ایدم کیم بیلمر بو کون نه حالده در...
موافقتی استیصال اتمکمزین مکتوبی نشر
ایتریکم ایچوز روحندن عفو دیله بورم .
مکتوب بویله باشلابوردی : ه اسارتدن
وقت بولادکجه حیایندن ، ارقداشارمدن ،
اوتودنغم کتابلردن ، دولاشدینغم رلزدن
طوپلادینغم تحساری سکا یازمشدم . سنده
اوغریت کونلریک طاقت کتیرلر آجیاری
ایچناه مملکتندن ، دوستلرمدن اقربامدن
خبرلرورمکله بنی مقسلی ایدمزدک . بیلسهک
بنده اونلری قاج دفعه ونه دویولماز برنوقله
اوقوردنم . برآراق — اسرافراکاهنده —
تورلو تورلو حوادثلر ایشلمله باشلادی .
کاه انکارلرک استیلاوله کبرمک اوزره
اولادلرندن بحث ایدلدی . بغدادک سیقوی
دویولادی . بن بونلره تمامیه ایشاعاقله برابر